

Hämeen Panssari-pataljoona 20 vuotta

Hämeen Panssaripataljoona perustettiin 1.1.2003 yhdistämällä Panssarivaunupataljoona ja Hämeen jääkäripataljoona. 20-vuotisen historiansa ajan Hämeen panssaripataljoona on jatkanut edeltävien pataljoonien perinteitä vastaten Maavoimien iskukykyisimpien joukkojen koulutuksesta.

Tässä kirjoituksessa katsastetaan lyhyesti pataljoonan perinteitä, 20 vuoden aikana tapahtuneita muutoksia ja Hämeen Panssaripataljoonan tilannetta nykypäivänä.

Hämeen Panssaripataljoonan perinnejoukot

Hämeen Panssaripataljoona vaalii Hämeen jääkäripataljoonan kautta jääkärien perinteitä, Panssarivaunupataljoonan kautta panssarivaunujoukkojen perinteitä sekä pioneerien perinteitä. Perinnejoukoista kolmella on ollut itsenäisen joukko-osaston asema.

Hämeen jääkäripataljoonan perinnejoukot alkavat Jyväskylässä vuonna 1918 perustetusta XII jääkäripataljoonasta. Pataljoona vaihtoi nimeä ja kuului eri rykmentteihin vuosien 1918 -1930 aikana päätyen vuonna 1930 Vuoksen jääkäripataljoonaksi. Vuonna 1934 Vuoksen jääkäripataljoona muutettiin joukko-osastoksi ja vuonna 1936 nimi muutettiin Jääkäripataljoona 4:ksi (JP4). JP4 liitettiin 1940 juuri perustettuun 1. Jääkäriprikaatiin. 1. Jääkäriprikaati liitettiin 1942 Panssaridivisioonaan. JP4 siirrettiin 1945 joukko-osastoksi Linnan kasarmille Hämeenlinnaan. JP4 muutettiin 1957 Hämeen jääkäripataljoonaksi. Hämeen jääkäripataljoona siirrettiin 1974 Parolannummelle Hattulaan. Hämeen jääkäripataljoona liitettiin 1985 Panssariprikaatiin. JP4 on ainoa jääkäripataljoona, jota ei ole missään vaiheessa lakkautettu.

Panssarivaunupataljoonan perinteet alkavat Santahaminan vuonna 1919 perustetusta Hyökkäysvaunurykmentistä. Hyökkäysvaunurykmentti siirrettiin 1921 Hämeenlinnaan Poltinaholle. Tämän tapahtuman muistolaatta julkaisiin satavuotisjuhlassa 2021 Poltinaholla Kasakkatalleilla. Rykmentti muuttui vuosien varrella hyökkäysvaunupataljoonaksi ja pienimmillään erilliseksi hyökkäysvaunukomppaniaksi. Sodan aikana organisaatiot sitten kasvoivat aina panssariprikaatiksi, joka kuului perustettuun Panssaridivisioonaan. Sodan päätteeksi vuonna 1945 Panssariprikaati supistettiin Panssarivaunupataljoonaksi ja sijoitettiin Parolannummelle. 1966 Panssarivaunupataljoona alistettiin osaksi Panssariprikaatia.

Niin jääkäriperinteiden kuin panssarivaunuperinteiden osalta voidaan todeta yhtenäinen ketju eri joukkojen välillä itsenäisyyden alusta nykypäivään saakka. Edellisissä kap-

Panssarijääkärikomppanian BMP-2 taistelussa HAMMER22 -harjoituksessa.

paleissa ei ole lueteltu kaikkia joukkoja, jotka noihin ketjuihin kuuluvat. Hämeen panssaripataljoonan jääkäriperinteihin liittyen tulee mainita JP4:n lippu, joka on nykyäänkin Hämeen Panssaripataljoonan lippuna sekä Jääkärilippu, joka luovutettiin vuonna 2000 Hämeen jääkäripataljoonan ja sitä kautta Hämeen Panssaripataljoonan vastuulle. Jääkärilippuhan näkyy valtakunnallisissa paraateissa heti valtioliipun perässä Hämeen Panssaripataljoonan henkilöstön kantamana.

Erillinen pioneerikomppania perustettiin 1927, jolloin sillä oli itsenäisen joukko-osaston asema. Nykyinen Panssari-pioneerikomppania jatkaa suoraan tuon erillisen pioneerikomppanian perinteitä. Nykyinen sotilaspoliisikomppania vaalii sotilaspoliisikoulutuksen perinteitä. Sotilaspoliisikoulutusta on annettu niin Hämeen jääkäripataljoonan aliupseerikoulussa kuin Hämeen jääkäripataljoonan ja Parolan pataljoonan sotilaspoliisikoulussa.

Hämeen Panssaripataljoonan 20 vuotta

1.1.2023 perustettuun Hämeen Panssaripataljoonaan kuului Panssarijääkärikomppania, 2.Panssarivaunukomppania, 1. Panssarivaunukomppania ja Panssaripioneerikomppania. 1. Panssarivaunukomppania piti sisällään vain henkilökuntaa, joka valmisteli Leopard-koulutuksen aloittamista. Kesäkuussa 2004 2.Panssarivaunukomppania kotiutti viimeisen T-72-panssarivaunukomppanian ja yksikön henkilökunta siirtyi 1.Panssarivaunukomppaniaan ja aloitettiin varusmiesten koulutus Leopard 2A4 -taisteluvaunuille. Vuonna 2007 yksikön nimestä pudotettiin numero pois, jolloin nimeksi jäi vain Panssarivaunukomppania. Panssarivaunukomppania on vastannut poikkeusolojen kaikkien vaunukomppanioiden kouluttamisesta. Muutamana vuonna komppaniassa on koulutettu myös MT-LBV-kalustolla moottoroitujen taisteluosastojen erilisjoukkueita. Vuonna 2015 aloitettiin koulutus Leopard 2A6 -vaunuilla.

Panssarijääkärikomppania on kouluttanut mekanisoitujen ja moottoroitujen taisteluosaston panssarijääkärikomppaniat sekä panssaritiedustelu- ja panssarintorjuntaohjusjoukkueet. Pääkalustona Panssarijääkärikomppaniassa on ollut BMP-2, viimeisinä vuosina sen modernisoitu versio BMP-2M. Moottoroitujen taisteluosastojen joukkoja koulutettaessa pääkalustona on ollut MT-LBV.

Panssaripioneerikomppanian kahtakymmentä vuotta kuvastaa lähes jatkuva uuden kaluston vastaanotto. Panssaripioneerikomppaniassa pioneerijoukkueiden pääkalusto on MT-LBV. 2000-luvun alku koulutettiin vielä vanhalla siltakalustolla (BLG-60M2) sekä T-55-vaunuun liitetyllä miinajärjestelmällä (KMT-5M). Siltakaluston osalta otettiin käyttöön vuosina 2005-2008 Leopard 2L -siltapanssarivaunu. Siltapanssarivaunun päivitys otettiin käyttöön vuonna

Leopard 2A6 -vaunut syksyllä 2022 Niinisolassa HAMMER-harjoituksessa.

Leopard 2L laskenut uuden 14 metrin sillan. Toinen silta vielä vaunun kyydissä.

2022, jolloin vaunulla voidaan käsitellä niin vanhempaa 26 metristä kuin uutta 14 metristä siltaa. Raivauspanssarivaunu Leopard 2R oli pioneerikompaniassa käytössä vuosina 2007-2015 sekä satunnaisesti tuon jälkeenkin. T-55-alustaisista raivauspanssarivaunuista luovuttiin 2015, kun korvaavaksi järjestelmäksi oli tullut Leopard 2A4 -vaunu Urdan-miinarivausjyrillä 2010-luvun alkupuolella.

Sotilaspoliisikomppania siirrettiin Hämeen panssaripataljoonaan 1.1.2011. Sotilaspoliisikomppania on joutunut kasarmirakennusten peruskorjausten vuoksi vaihtamaan kotiaan useaan kertaan. Vuodesta 2019 alkaen Sotilaspoliisikomppania on ollut sijoitettuna Riihimäelle, mutta keväällä 2023 yksikkö saadaan takaisin Parolannummelle, jolloin pataljoonan kaikki yksiköt ovat jälleen Parolannummella. Vartiosto liitettiin osaksi Sotilaspoliisikomppaniaa 1.1.2022.

Nykytila

Viime vuosien koronasta huolimatta Hämeen panssaripataljoona on jatkanut menestyksekkäästi päätehtävänsä, mekanisoidujen joukkojen tuottamista. Ukrainan sodan vaikutukset ja NATO-jäsenyyssprosessi ovat myös näkyneet vuoden 2022 tekemisessä. Suurimpana vaikutuksena on ollut kertausharjoitusten lisääntyminen. Esimerkiksi joulukuussa 2022 järjestettiin kaikkien mekanisoidujen ja moottoroitujen taisteluosastojen esikuntien kertausharjoitus.

NATO-prosessi ja jo sitä ennen alkanut kansainvälinen yhteistoiminta on vain lisääntynyt. Hämeen Panssaripataljoona on vastannut Panssariprikaatin johtaman ARROW-harjoituksen taisteluvaiheen toteutuksesta. Vuonna 2016 kevään ARROW-harjoituksessa Niinialossa oli ensimmäistä kertaa ulkomaalaisia osallistujia ja tästä eteenpäin joka kevät ulkomaalaiset ovat osallistuneet harjoitukseen. Syksyllä 2022 oli ensimmäinen kerta, kun ulkomaalaiset osallistuivat ARROW-harjoitusta vastaavaan syksyn LEKA-harjoitukseen, jolloin harjoituksen nimi muuttui HAMMER:ksi. Näkyvissä on, että kansainvälisten joukkojen osallistuminen noihin Panssariprikaatin harjoituksiin vain lisääntyy.

Sotilaspoliisit rakennetun alueen taisteluammunnassa.

Viime viikkoina on käyty vilkasta keskustelu Leopard-panssarivaunujen luovuttamisesta Ukrainaan. Tätä kirjoittaessa helmikuun alussa moni Euroopan maa on tehnyt päätöksen vaunujen lähettämisestä Ukrainaan. Tämä on luonnollisesti herättänyt median mielenkiinnon ja Hämeen Panssaripataljoonan asiantuntijat ovatkin esitelleet Leopardin ominaisuuksia hyvin monelle eri medialle. Puolustusministeri Savonen on todennut, että Suomi osallistuu Leopard-yhteistyöhön. Yksityiskohdat osallistumisesta on vielä suunnittelussa ja lopulta kyse on valtion johdon päätöksistä. On muistettava, että Panssariprikaati ja Hämeen Panssaripataljoona voivat kertoa vaunun ominaisuuksista ja varusmieskoulutuksesta. Panssariprikaatin ja Hämeen Panssaripataljoonan tehtävä ei ole spekuloida julkisuudessa vaunujen merkityksestä Ukrainan sotaan tai lähetetäänkö Suomesta vaunuja tai muuta materiaalia Ukrainaan.

Lopuksi

Hämeen Panssaripataljoona on hoitanut oman tehtävänsä mallikkaasti 20 vuotta. Tällä hetkellä voidaan todeta pataljoonan olevan hyvässä iskussa. Pataljoonalla on hyvät resurssit tehdä oma työnsä. Yhteistoiminta Panssariprikaatin muiden joukkoyksiköiden sekä Panssarikoulun kanssa on hyvällä tasolla. Samoin teemme aktiivista yhteistyötä prikaatin ulkopuolelle, esimerkiksi Karjan prikaatin Kymen jääkäripataljoonan kanssa.

Näkyvissä olevassa tulevaisuudessa mekanisoiduilla joukoilla on keskeinen merkitys nykyaikaisella taistelutentillä. Hämeen Panssaripataljoonalla on siis tulevaisuudessakin merkittävä rooli Maavoimien mekanisoidujen joukkojen kehittämisessä ja koulutuksessa.

Pataljoonan 20-vuotis juhlavuosi huipentuu perinneypäivään 14.7.2023. Tuolloin juhlimme pataljoonaa perinteisen katselmuksen ja ohimarssin merkeissä. Toivotan kaikki tervetulleeksi osallistumaan juhlapäivään Parolannummella.

Iske ja murra
Hämeen panssaripataljoonan komentaja
Everstiluutnantti Iikka Nyman